

Θέμα της διδακτικής πρότασης

Η κεραμική τέχνη στην αρχαία Ελλάδα

Τάξη: Α Γυμνασίου

Στοχοθεσία

Επιδιώκεται οι μαθητές/τριες να εξοικειωθούν με τους τύπους, τα ονόματα και τις χρήσεις των αγγείων της αρχαιότητας.

Διδακτική πορεία

Οι μαθητές/τριες παράλληλα με τη διδασκαλία αντίστοιχων ενοτήτων του βιβλίου τους μελετούν ένα κατάλογο με τους τύπους, τα ονόματα και τις χρήσεις των κυριότερων αγγείων της αρχαιότητας, καθώς και ένα λεξικό όπου δίνονται περισσότερες πληροφορίες για τα σχήματα και τις χρήσεις των αγγείων. Στη συνέχεια στην τάξη ή στο σπίτι τους ασχολούνται με τη δραστηριότητα που αναφέρεται παρακάτω.

Δραστηριότητα

Σας δίνεται ένας πίνακας με εικόνες αγγείων. Αντλώντας στοιχεία από τον κατάλογο για τους τύπους, τα ονόματα και τις χρήσεις των αγγείων της αρχαιότητας να προσπαθήσετε να συμπληρώσετε τα κενά πεδία του πίνακα.

α/α		Τύπος αγγείου	Χρήση αγγείου	Λεπτομέρειες για τη χρήση του αγγείου
1				
2				
3				
4				

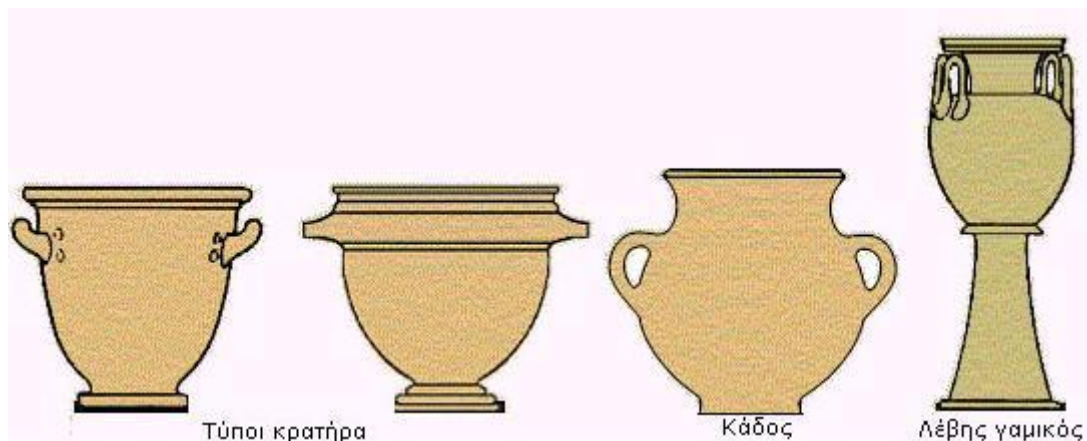
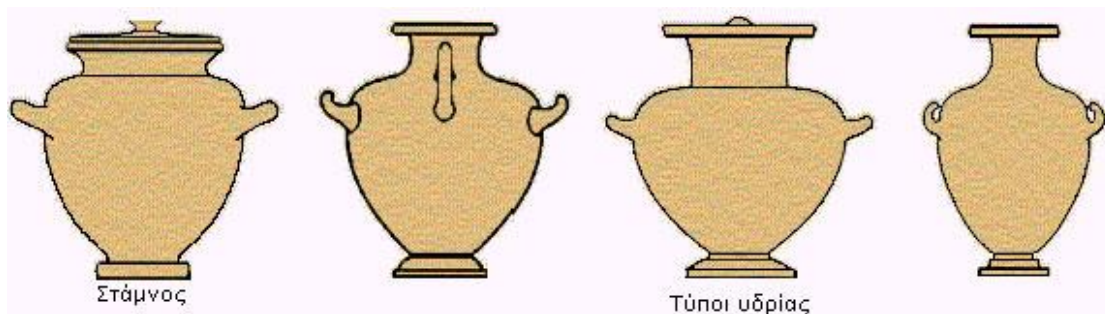
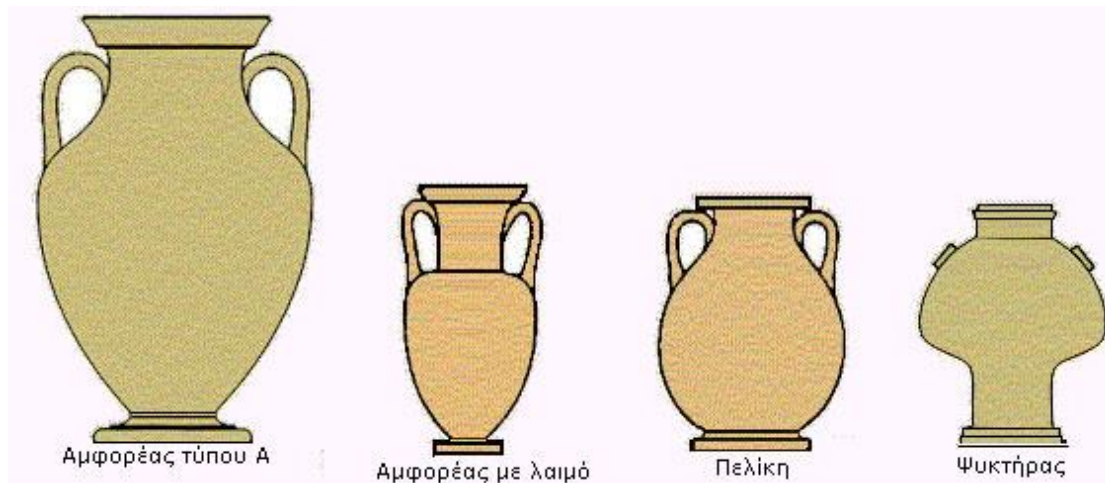
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

16				
17				
18				
19				
20				

Οι τύποι, τα ονόματα και οι χρήσεις των αγγείων της αρχαιότητας

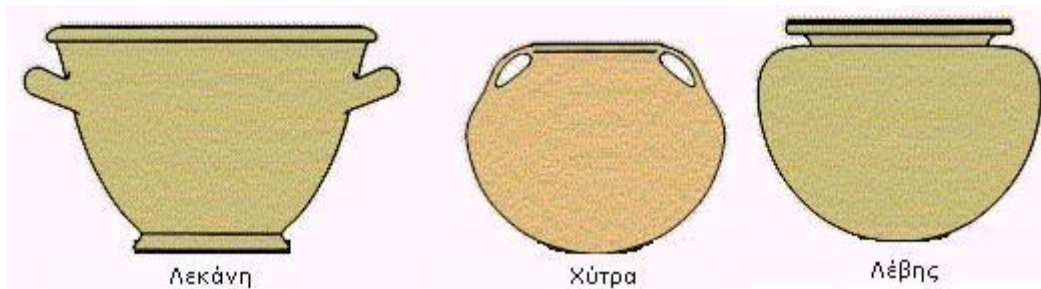
Τα πήλινα αγγεία, φτιαγμένα από κατάλληλο χώμα που ονομάζεται πηλόχωμα ή άργιλος, κατασκευάζονταν στην Ελλάδα από τα πολύ παλιά χρόνια, ήδη από το 6.000 π.Χ., όπως άλλωστε και σε όλες τις περιοχές του κόσμου, όπου είχε αναπτυχθεί πολιτισμός. Κάθε τύπος αγγείου είχε συγκεκριμένη χρήση και διαφορετικό σχήμα και όνομα. Στην αρχαιότητα τα περισσότερα αγγεία προοριζόταν για καθημερινή χρήση. Παρακάτω παρουσιάζονται εικόνες διαφόρων τύπων αγγείων, χωρισμένων σε κατηγορίες με άξονα τη χρήση τους. Επίσης, σε ένα «Λεξικό» δίνονται περισσότερες πληροφορίες για τα σχήματα και τις χρήσεις των αγγείων.

1. Για μεταφορά και αποθήκευση – Ανάμειξη και ψύξη κρασιού

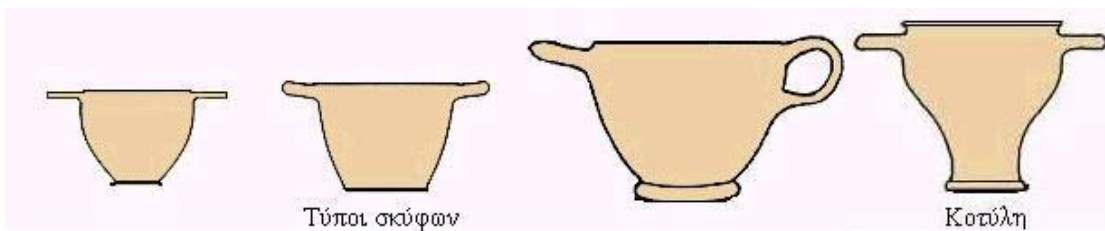
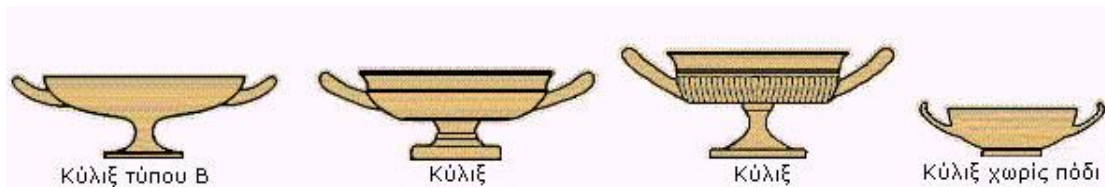
2. Μαγειρικά σκεύη

3. Για αρώματα, αλοιφές και κοσμήματα

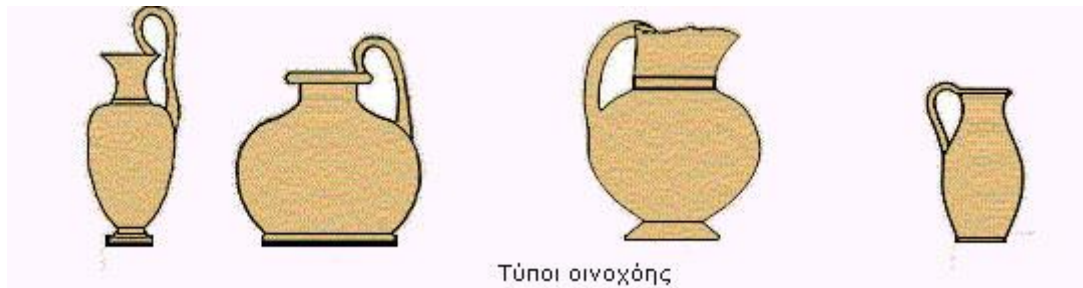

4. Ποτήρια

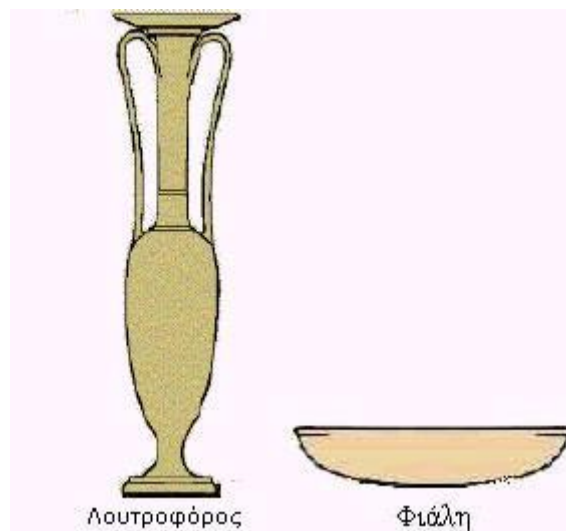

5. Κανάτες

6. Αγγεία για λατρευτικές πράξεις

ΛΕΞΙΚΟ

αμφορέας ο: (αρχαιολ.) μεγάλο, συνήθ. πήλινο αγγείο, με σφαιρικό ή ωειδές σώμα, οξειά συνήθ. απόληξη, χαμηλό λαιμό και δύο λαβές, στο οποίο τοποθετούσαν λάδι, κρασί, μέλι κτλ. για αποθήκευση ή μεταφορά: Παναθηναϊκός / αττικός / ρωμαϊκός ~. [λόγ. < αρχ. αμφορεύς, αιτ. -έα]

αλάβαστρο το: αγγείο με επίμηκες σώμα και στενό λαιμό. Συνήθως δεν είχε λαβές. Χρησίμευε ως μυροδοχείο.

αρύβαλλος ο: αγγείο μικρού σχήματος για αρωματικό ή κοινό λάδι που έπαιρναν μαζί τους οι αθλητές στο γυμναστήριο για να αλείφουν το σώμα τους πριν την άθληση.

κάδος ο: μεγάλο δοχείο από ξύλο ή από μέταλλο για διάφορες χρήσεις: ~ για γάλα / για νερό. [λόγ.(;) < αρχ. κάδος]

κάνθαρος ο: (αρχαιολ.) πλατύ και βαθύ αγγείο με δύο μεγάλες λαβές, που στηρίζεται σε ψηλό συνήθ. πόδι και χρησιμοποιούνταν ως ποτήρι. [λόγ.: αρχ. κάνθαρος.]

κοτύλη η: (αρχαιολ.) είδος μικρού ποτηριού με δύο λαβές που ξεκινούν από τα χείλη. [λόγ. < αρχ. κοτύλη]

κρατήρας ο: αρχαίο αγγείο με μεγάλο μέγεθος, ευρύ στόμιο και κάθετες λαβές, που το χρησιμοποιούσαν για την ανάμειξη του κρασιού με νερό. Υπήραχαν τέσσερεις τύποι: κιονωτός, ελικωτός, καλυκωτός και κωδωνόσχημος [λόγ. < αρχ. κρατήρ, αιτ. -ήρα]

κύλικά η: είδος αρχαίου ελληνικού αγγείου σε χρήση από τις αρχές του βου αι., με αβαθές και ευρύ σώμα, χαμηλή και λεπτή βάση και δύο λαβές, από το οποίο έπιναν κρασί: Αττικές κύλικες. Μελανόμορφη / ερυθρόμορφη ~. [λόγ. < αρχ. κύλιξ, αιτ. -ικά]

λέβητας ο: μεγάλο δοχείο, κλειστό, κυλινδρικού ή άλλου σχήματος. Γαμικός ~: αγγείο με υψηλή κωνική βάση ή με απλή δακτυλιόσχημη, κάθετες υψηλές λαβές και κωνικό πώμα. [λόγ. < αρχ. λέβης, αιτ. -ητα]

λεκάνη η: σκεύος ευρύ, βαθύ και ανοιχτό, στρογγυλού συνήθ. σχήματος, που χρησιμοποιείται κυρίως σε δουλειές του σπιτιού. [αρχ. λεκάνη· λεκάν(η)]

λήκυθος η: αγγείο με στενό λαιμό και βαθύ στόμιο που περιείχε λάδι κοινό ή αρωματικό για ταφική κυρίως χρήση.

λουτροφόρος η: πήλινο ή μαρμάρινο αγγείο με μακρύ λαιμό και με δύο λαβές, που το χρησιμοποιούσαν κατά την αρχαιότητα σε γαμήλιες ή σε επικήδειες τελετές και ήταν συνήθ. διακοσμημένο με ανάλογες παραστάσεις. [λόγ. < ελνστ. λουτροφόρος]

οινοχόη η: (αρχαιολ.) μικρό αγγείο με λαβή με το οποίο ο οινοχόος έπαιρνε κρασί από τον κρατήρα και γέμιζε τα ποτήρια των συνδαιτυμόνων. [λόγ. < αρχ. οινοχόη]

πελίκη η: πήλινο σκεύος με λαβές και πλατύ στόμιο για την αποθήκευση λαδιού ή κρασιού. Αναφέρεται και η χρήση της ως τεφροδόχου.

πρόχους η: (αρχαιολ.) αγγείο που το χρησιμοποιούσαν: α. ως υδρία για το πλύσιμο των χεριών. β. ως οινοχόη. [λόγ. < αρχ. πρόχους]

πυξίς η: σκεύος με κάθετα ή κοίλα τοιχώματα, χαμηλή βάση και πώμα, που χρησιμοποιούσαν οι γυναίκες για τη φύλαξη κοσμημάτων και άλλων ειδών καλλωπισμού. [λογ. < αρχ. πύξος = είδος δένδρου).

σκύφος ο: είδος αρχαίου ελληνικού ποτηριού με δύο λαβές. [λόγ. < αρχ. σκύφος]

στάμνος ο: πήλινο δοχείο για νερό με στενό και κοντό λαιμό, μία ή δύο λαβές και φουσκωτή κοιλιά, προορισμένο για νερό ή άλλα υγρά.

υδρία η: (αρχαιολ.) μεγάλο αγγείο με στρογγυλή κοιλιά, πλατύ λαιμό και τρεις λαβές, δύο στα πλάγια και μία κάθετη, το οποίο χρησιμοποιούσαν κυρίως για τη μεταφορά νερού: Ταφική ~. [λόγ. < αρχ. υδρία]

φιάλη η: (λόγ.) αρχαίο αγγείο από πηλό, πλατύ και βαθύ. Χρησίμευε στις σπονδές και τις χοές. Προσφερόταν ως δώρο ή ανάθημα. [λόγ. < αρχ. φιάλη]

χύτρα η: αγγείο μεγάλο και βαθύ για μαγειρική χρήση. [λόγ. < αρχ. χύτρα]

ψυκτήρας ο: αγγείο μέσα στο οποίο ψύχονται κυρίως υγρά, οίνος ή νερό.